

Ένα παιδί για την αιωνιότητα (Isabelle de Mézerac)

Categories : [BIBΛΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 12, 2018

Ένα παιδί για την αιωνιότητα- μια ιστορία ζωής, ένα οικογενειακό δράμα που μεταμορφώνεται σε μεγαλειώδες τραγούδι αγάπης. Πρόκειται για τη συγκλονιστική διήγηση μιας μητέρας που θα χάσει το παιδί της λίγο μετά τον τοκετό. Η ίδια το γνωρίζει αλλά αποφασίζει να το συνοδέψει με όλη της την αγάπη στην σύντομη ζωή του.

Η Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ είναι έγκυος. Της αναγγέλουν ότι το παιδί που περιμένει πάσχει από μια χρωμοσωμική ανωμαλία που θα του επιφέρει το θάνατο. Η ίδια και η οικογένειά της συγκλονίζονται, αποφασίζουν όμως να αντιμετωπίσουν τον προαναγγελθέντα αυτό θάνατο. Σ' ένα κόσμο που δεν έχει να προσφέρει παρά μόνο την ευθανασία ως λύση σε μια τέτοια δοκιμασία, θα συνοδεύσουν ως το τέλος το παιδί τους, το μικρότερο αδελφό τους, σε μια απίστευτη περιπέτεια που θα μεταμορφώσει και τους ίδιους.

Όπως εκείνοι που συνοδεύουν τους δικούς τους που αναχωρούν μέσα στις μονάδες της παρηγορητικής φροντίδας, στο τελευταίο στάδιο μιας ασθένειας που κράτησε μικρότερο ή μεγαλύτερο διάστημα, η συγγραφέας άντλησε, συμπορευόμενη με το καταδικασμένο βρέφος της, μια έξοχη δύναμη για να ξεκινήσει και πάλι σήμερα το δρόμο της ζωής.

Για να ολοκληρώσει τη διήγησή της, η Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ ζήτησε από ένα γιατρό, μαιευτήρα γυναικολόγο του νοσοκομειακού κέντρου της περιοχής, να θεμελιώσει τα λόγια της πάνω στην ιατρική αλήθεια.

Ξεκινώντας με τις σκέψεις ενός ειδικού στην παρηγορητική μέριμνα, αυτό το βιβλίο **θέλει να προσφέρει ένα άνοιγμα, μια εναλλακτική λύση, σε όλα τα ζευγάρια που πλήττονται από μια τέτοια δοκιμασία.**

Εκδόσεις "Ακρίτας"
Μετάφραση: Πολυξένη Τσαλίκη-Κιοσόγλου

Πρόλογος

Η ανάγνωση του βιβλίου "**Ένα παιδί για την αιωνιότητα**" σε αιφνιδιάζει. Η επίδρασή του στον αναγνώστη είναι αντιστρόφως ανάλογη με την έκτασή του. Σε μια χώρα σαν τη δική μας, στην οποία οι **αμβλώσεις** αποτελούν «εθνικό σπορ» και απειλούν την ιστορική μας ύπαρξη και συνέχεια, λύσεις-συμπεριφορές όπως αυτή που επέλεξε η **γαλλίδα μητέρα Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ** υπερβαίνουν κατά πολύ τη δική μας αντιληπτικότητα και ευαισθησία. Και όμως πόσο χριστιανική, πόσο ορθόδοξη και αυθεντικά ανθρώπινη ήταν η επιλογή της! Η σκέψη πλέον που κυριαρχεί μέσα μου, μετά την ανάγνωσή του, είναι: «Να ένα βιβλίο απόλυτα αναγκαίο για κάθε γυναίκα, έγγαμη ή άγαμη μητέρα, για κάθε άνθρωπο. Διότι απαντά με ένα τρόπο άμεσο, αλλά και υπεύθυνο, στα **τρομερά διλήμματα που συναντά κάθε γυναίκα, όταν της ανακοινώνουν ότι το παιδί που περιμένει θα είναι βαριά άρρωστο**. Απαλλαγμένη, όμως η ίδια από ιδεολογικές, φεμινιστικές νοοτροπίες και νομικές (άνομες) ελευθερίες, μέσα στην "**ελευθερία της δόξης των τέκνων του Θεού**" (Ρωμ. 8, 21), ακολουθεί την "**λογική της καρδιάς**" και δέχεται, όπως είναι, και το πέμπτο παιδί της, με ανυπόκριτη αγάπη και σεβασμό».

Η απόφαση αυτής της μητέρας να «κρατήσει» ένα έμβρυο με μια σπάνια ανωμαλία (τρισωμία 18, συνδυασμένη με πιθανή διαφραγματική κήλη), μια ύπαρξη με απόλυτη βεβαιότητα καταδικασμένη από την επιστήμη, προκαλεί πάνω απ' όλα και την φεμινιστική θέση-αξίωση: «**σώμα μου είναι το κάνω ό,τι θέλω**». Όπως όμως η ίδια η μητέρα λέει: «**Παραμείναμε ταπεινοί συνοδοιπόροι στον πονεμένο προορισμό του, χωρίς να γίνουμε αυτουργοί του προαναγγεληθέντος θανάτου του...**

Ήταν το πέμπτο παιδί μας, που είχε έλθει τελευταίο, για να φύγει πρώτο... Γιατί να μην του προσφέρω τη θέση του, παρά τη σύντομη διάρκεια που είχε ήδη προδιαγράψει για τη ζωή του;» Μια φιλοσοφία ζωής μέσα σε μια πλήρη **επίγνωση της βαρύτητας μιας τέτοιας απόφασης** έγινε δυνατή επειδή αληθινά υπήρχε καθαρή συνείδηση της ουσίας της άμβλωσης, πέρα από κάθε φονταμενταλιστική και παραθρησκευτική φοβία και σύγχυση. Αυτό προδίδει η **ομολογία της Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ ότι η άμβλωση συνιστά «καταπάτηση μιας απαγόρευσης, που πληγώνει την καρδιά και ας έχει νομιμοποιηθεί. Πώς να φανταστείς ότι μετά δε θα πονάς περισσότερο, πως θα σταθείς και πάλι όρθια για να συνεχίσεις να ζεις;»**. Έτσι φθάνεις να απελευθερώνεσαι από τα στερεότυπα και τις «νομιμότητες» που επιβάλλει η κοινωνία μας, η οποία **δίνει προτεραιότητα όχι στον άνθρωπο, αλλά στο άτομο** και την ανευθυνότητά του. Σ' αυτή τη νοοτροπία μπόρεσε να αντισταθεί η μητέρα-συγγραφέας, αλλά και ο σύζυγός της. **«Σεβαστήκαμε τα βαθύτερα αποθέματα της ανθρωπιάς μας και έτσι ζήσαμε τη δοκιμασία σαν ένα τραγούδι αγάπης, με το βλέμμα γεμάτο στοργή και σεβασμό για το μικρότερο απ' όλα τα πλάσματα!»**

Βέβαια, η τραγική μητέρα βρέθηκε σε ένα περιβάλλον, -όχι μόνο το οικογενειακό-, που είχε τις προϋποθέσεις να κατανοήσει, να σεβαστεί και να ενισχύσει την απόφασή της. Η αξία του μικρού αυτού βιβλίου δεν έγκειται μόνο στη ρεαλιστική και ταυτόχρονα συναρπαστική διήγηση, αλλά και στις σπουδαίες, αληθινά ανυπέρβλητες, **καταθέσεις απόψεων εξαιρετικών γιατρών, νομικών, αλλά και ιερέων** που την πλαισιώνουν. Πρόκειται κυρίως για πεποιθήσεις γιατρών πολύ σπάνιες ή ολότελα άγνωστες στην κοινωνία μας. Και όμως υπάρχουν! Οι επιστήμονες αυτοί υπερβαίνουν τον τύπο του επαγγελματία γιατρού που γνωρίζουμε, ο οποίος προστατεύει την ψυχή, θανατηφόρα πολλές φορές, νομιμότητα, -χωρίς να είναι όμως πάντοτε και ηθικότητα-, και συνειδητοποιεί το **χρέος του στη στήριξη του ζευγαριού και προπάντων της εγκύου να λάβει ελεύθερα τις δικές της αποφάσεις κατά τις υπαγορεύσεις μόνο και μόνο της συνείδησής της**. Αυτός ο γιατρός **δεν υποβάλλει αποφάσεις, αλλά συμβάλλει πρόθυμα στην αντιμετώπιση των συνεπειών κάθε απόφασης**. Σ' αυτό το σημείο το βιβλίο αποδεικνύεται σημαντικό και στον καθορισμό του **ρόλου του γιατρού απέναντι στην έγκυο γυναίκα, αλλά και στο ίδιο το έμβρυο**. Αυτό όμως που παίζει εδώ πρωταρχικό ρόλο είναι και η συνείδηση του γιατρού, και συνεπώς και η επιλογή του από το ζευγάρι. Όταν ακούς γιατρούς, (γυναικολόγους-μαιευτήρες), να ομολογούν: **«Ζούμε σε μια κοινωνία, όπου ο θάνατος ιατρικοποιείται»**, πείθεσαι ότι δεν έχεις να κάμεις με γιατρούς των πανεπιστημιακών τίτλων που αποζητούν τη δική τους αμεριμνησία πίσω από την νομιμότητα. Γιατί, πολύ συχνά **το νόμιμον διαβάζεται ορθά και ανάποδα, μένοντας τυφλό απέναντι στον άνθρωπο και τον ψυχικό του κόσμο, αρκούμενο στο να αποποινικοποιεί την απαξίωση του ανθρώπου**.

Οι «άλλοι» γιατροί που καταθέτουν τις απόψεις τους σ' αυτό το βιβλίο συναντώνται βέβαια και με αρκετούς δικούς μας που τολμούν, σεβόμενοι την αξία του ανθρώπου σε κάθε ηλικιακή του φάση, να **αρνούνται την έκτρωση**, έστω και αν αυτό τους οδηγεί και ενώπιον της δικαιοσύνης. Οι γιατροί αυτοί, δικοί μας και ξένοι, ενισχύουν το μητρικό φίλτρο και σέβονται το δικαίωμα της εγκύου να επιβάλει τη δική της ελευθερία, που τελικά την οδηγεί στην εσωτερική της ισορροπία και γαλήνη. Οι γιατροί-ανθρωπιστές επαινούν τη στάση της μητέρας που «*προτείνει ένα καλύτερο συνδυασμό ανάμεσα στη δεοντολογία της αξιοπρέπειας του κυοφορουμένου παιδιού και τις ιατρικές υπηρεσίες, οι οποίες θα όφειλαν όχι μόνο να προτείνουν τη συμπόρευση μέχρι τον τοκετό, ως εναλλακτική λύση αντί της άμβλωσης, αλλά και να προσαρμόσουν τις αρχές τους και τις σχέσεις τους με τις εγκυμονούσες, ώστε να κυοφορήσουν μέχρι τέλους το παιδί που θεωρείται καταδικασμένο*». Είναι οι γιατροί που πάνω από όλα τοποθετούν τον άνθρωπο και την αξία του.

Βέβαια η στάση της Μεζεράκ, που ανάγκασε και τους επιστήμονες να δουν με άλλα μάτια την περίπτωση της, αλλά και το δικό τους έργο και την αποστολή, δεν είναι η ηρωική απόφαση μιας τολμηρής μητέρας που θέλει να εναντιωθεί στο κατεστημένο. **Μια τέτοια απόφαση χωρίς Θεό είναι αδύνατη**. Είναι καρπός μιας καρδιάς που ζει σε άμεση σχέση με τον Θεό της Αγάπης και που μόνο αυτή **μπορεί να κατανοήσει την αξία ανθρώπου και να τη σεβαστεί**. Το βιβλίο εισάγει στο μυστήριο της ζωής, το οποίο διακονούν και οι γονείς με τη συμμετοχή τους στη σύλληψη και την προστασία του εμβρύου.

Ο αναγνώστης βοηθείται έτσι να υπερβεί την απλή νομιμότητα ή την ηθικιστική καθηκοντολογία και να προχωρήσει πέρα από τα «πρέπει» **στο είναι της ύπαρξης**. Εκεί ανάχθηκε και η «μητέρα» αυτού του βιβλίου. Ένας ορθόδοξος αναγνώστης δε θα περίμενε κάτι περισσότερο για να θαυμάσει το μυστήριο του ανθρώπου και τη διαιώνια αξία και σημασία του. Η στάση απέναντι στον άνθρωπο και τη **ζωή, που δεν ανήκει στους γονείς, αλλά είναι δώρο του ίδιου του Δημιουργού**, είναι το ουσιαστικό μήνυμα του βιβλίου μέχρι το τέλος της ιστορίας. Αποδεσμεύει από τον εγωκεντρισμό, την εξασφάλιση και το απυρόβλητο του Εγώ. Αυτό που προέχει συνειδησιακά στην έγκυο του βιβλίου **είναι ο Άλλος**, που εμείς τον φέραμε στη ζωή. **Ο Άλλος ως υπόσταση αιώνια**, που κυοφορείται στα σπλάχνα μας. Αυτός ο φιλοξενούμενος στη μητρική «*νηδύν*», είναι «**θεός κεκελευσμένος**» (Μ. Βασίλειος) και «**άνθρωπος θεούμενος**» (Γρηγόριος Νύσσης). Ένας εν δυνάμει θεός «*κατά χάριν*», έστω και αν χρειάζεται ιατρική και μηχανική επέμβαση, για να πιστοποιηθεί η ύπαρξή του. Η στάση της Μεζεράκ απορρέει από τη συνείδηση της υπεραξίας άνθρωπος, το σεβασμό και την τιμή απέναντί του από τη στιγμή της σύλληψης.

Το πρόβλημα για τους γονείς, και κυρίως την έγκυο μητέρα, δεν είναι συνεπώς «το κρατώ» ή «το ρίχνω», αλλά «**πώς θα υποδεχθώ έναν εν δυνάμει Θεό**», που ζει

και κινείται μέσα μου. Πώς θα σταθεί, δηλαδή, απέναντι στο μεγάλο φιλοξενούμενό της: **ως τύραννος-κυρίαρχος ή ως ταπεινός οφειλέτης**. Είναι δε γεγονός ότι η **άμβλωση επιδιώκει, με τραγική μονομέρεια, τη δήθεν προφύλαξη της εγκύου από συνέπειες και οποιεσδήποτε περιπέτειες και όχι την προσφορά αγάπης προς το ίδιο το έμβρυο και την προφύλαξή του**, στο οποίο κάποιοι νομικοί αρνούνται και την ιδιότητα του «προσώπου».

Δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε με τις θέσεις του **καθηγητού Φράνσις Πουές, προϊσταμένου της υπηρεσίας του Διεπιστημονικού Κέντρου για την Προγεννητική Διαγνωστική**, ο οποίος δηλώνει: *«Η μαρτυρία που διαβάσαμε εδώ, αλλά και η εμπειρία από άλλα ζευγάρια που πήραν την ίδια απόφαση δείχνει καθαρά ότι είναι απαραίτητο να αποφεύγουμε να προτείνουμε διακοπή της κύησης κατά τρόπο συστηματικό, αλλά, αντιθέτως, να αφήνουμε χώρο, ώστε το ζευγάρι να μπορεί να εκφραστεί, καθώς είναι δυνατόν από μόνοι τους, πριν τους γίνουν άλλες προτάσεις, να έχουν ζητήσει να συνεχίσουν την εγκυμοσύνη. Αν οι γονείς δεν έχουν διατυπώσει ένα τέτοιο αίτημα, είναι αρμοδιότητα της ιατρικής ομάδας να τους πληροφορήσει ότι η εγκυμοσύνη μπορεί να συνεχιστεί, υποδεικνύοντας έτσι ότι η ζωή του βρέφους θα “τελειώσει”, αλλά δε θα διακοπεί, ακόμη κι αν αυτό αναμένεται να ζήσει μερικές ώρες, μέρες, ή βδομάδες μετά τη γέννησή του»*.

Αλλά και η θέση του **Πιερ-Αντρέ Λεκόκ, υφηγητή της Νομικής Σχολής**, είναι αξιοπρόσεκτη. Γράφει χαρακτηριστικά: *«Ενώπιον της πρότασης που της γίνεται να προχωρήσει σε άμβλωση, η μητέρα μπόρεσε να αντισταθεί για να επιβάλει τη δική της ελευθερία: να φέρει στον κόσμο το παιδί της, να το δει να ζει, να αναπνέει και να πεθαίνει, ύστερα από μια σύντομη ζωή. Έριξε όμως μια ακτίνα φωτός στη δοκιμασία της και της επέτρεψε όχι να σβήσει τη θλίψη, αλλά να βρει τη γαλήνη...»*. Γιατί τελικά εκείνο που υπερτερεί στις ανθρώπινες σχέσεις και νοηματοδοτεί τη ζωή είναι η **θυσιαστική αγάπη**.

Βαρβάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνού, Δρ. Θεολογίας, Πτυχ. Φιλολογίας, Πρόεδρος του «Συλλόγου Προστασίας Αγέννητου Παιδιού»

Εισαγωγή

Μεταδίδω τη ζωή. Τι σημαίνει άραγε αυτό για μας που δοκιμάζουμε τούτη την ώρα τον πειρασμό να εξουσιάσουμε βιολογικά την ανθρώπινη ζωή; **Ο άνθρωπος μεταδίδει απλώς τη ζωή, όπως το κάνει οποιοδήποτε άλλο ζώο ή μήπως μεταδίδει κάτι άλλο;**

Διαβάζοντας τη συγκινητική αφήγηση της Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ, ο αναγνώστης θα έχει το ακριβές μέτρο του τι σημαίνει για τον άνθρωπο η φράση «δίνω τη ζωή». «**Δίνω τη ζωή**» δε σημαίνει απλώς ότι κυοφορώ ένα άτομο του ίδιου βιολογικού είδους, αλλά ότι **αποδέχομαι να γίνω όμηρος κάποιου άλλου**, -σημαίνει ότι βλέπω να ανατρέπονται τα σχέδιά μου κι όμως το απολαμβάνω-, σημαίνει ότι, εν γνώσει μου, αφήνω την πορεία μου να τραβά προς όχθες άγνωστες. «Δίνω τη ζωή» σημαίνει ακόμη ότι **δίνω απ' τη δική μου ζωή σε μια άλλη ζωή** χωρίς να ξέρω από πριν σε ποιο ακραίο σημείο θα με οδηγήσει η δωρεά αυτή του εαυτού μου. Στο σημείο αυτό βυθιζόμαστε στην καρδιά της διήγησης της Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ.

Η ζωή του μικρού Εμμανουήλ είναι πάρα πολύ πληγωμένη για να μπορεί η μητέρα του να ελπίζει ότι θα τον νιώσει να αναπνέει στην αγκαλιά της για πολύ μετά τη γέννησή του. Η διάγνωση της γενετικής ανωμαλίας τρισωμίας 18 συνδυασμένης με πιθανή κήλη διαφράγματος είναι αμετάκλητη και χωρίς καμιά ελπίδα. Η βαριά δυσλειτουργία, για να χρησιμοποιήσω την καθιερωμένη φόρμουλα, μας δίνει την άδεια να διακόψουμε την εγκυμοσύνη για θεραπευτικούς λόγους. Σπεύδω να προσθέσω ότι πάνω στα πράγματα η εμπειρία μου ως γενετιστή μου δίδαξε ότι δεν πρόκειται πάντα ακριβώς για ένα πληρεξούσιο. Συχνά το πληρεξούσιο αυτό παίρνει τη μορφή μιας φιλόανθρωπης σύστασης εκ μέρους των γιατρών. Δεν οφείλουν να προτείνουν στο ζευγάρι την ευθανασία του εμβρύου το συντομότερο δυνατόν, αντί να αφήσουν τη δοκιμασία του να παρατείνεται; Κάποτε πάλι πρόκειται για διακριτικά ενοχοποιητικές κοινωνικές πιέσεις: **Τα λόγια μπορεί να αποτελούν απίστευτη βία, η εκλογίκευση και οι συμβουλές να δημιουργούν φοβερή απόσταση**. Πώς να κατανοήσουν ότι «δίνω τη ζωή» μπορεί να σημαίνει ότι είμαι έτοιμος να προσφέρω τόσο μακρούς και τόσο δύσκολους μήνες βαστάζοντας τη ζωή ενός μικρού πλάσματος του οποίου η ύπαρξη, μόλις δει το φως της μέρας, θα σκορπιστεί σε μια χούφτα στιγμές;

Το να βάλω όλη την καρδιά μου ώστε μια άλλη καρδιά, πιο μικρή απ' τη δική μου, να μπορεί να συνεχίσει να χτυπά για όσο χρόνο της έχει γραφτεί, αυτό προϋποθέτει το κουράγιο να αντιστέκομαι σε όλες τις αντιδράσεις εκείνων που δεν κατανοούν. «*Οι γιατροί δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για να σας το πάρουν;*» Επιλέγοντας, ενάντια σ' όλα, να κρατήσει το παιδί που ήξερε πόσο βαριά πληγωμένο ήταν από τη θανάσιμη γενετική ανωμαλία, η Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ υπενθυμίζει σε όλους τους επαγγελματίες στο χώρο της μαιευτικής ότι **μια γυναίκα έγκυος θεωρεί τον εαυτό της μητέρα ήδη πριν από την πρώτη προγεννητική εξέταση**. Και όταν το φοβερό νέο ανακοινωθεί, μέσα απ' τα κακά προμηνύματα ενός υπερηχογραφήματος, εκείνη στα σπλάχνα της εξακολουθεί να φέρει ένα παιδί. Να γιατί δεν μπορούμε «να ξεμπερδεύουμε» το γρηγορότερο δυνατόν ούτε να «πάρουμε» το παιδί, όπως θα αφαιρούσαμε μια κύστη...

Υπ' αυτή την έννοια, η ιστορία που μας διηγείται αυτό το βιβλίο στέλνει ένα μήνυμα σε όλες τις έγκυες μητέρες που αντιμετωπίζουν μια τέτοια συμφορά, είτε έχουν επιλέξει να συνεχίσουν την εγκυμοσύνη τους μέχρι το τέλος είτε όχι, όσο βέβαια η

έννοια της επιλογής ταιριάζει σ' ένα παρόμοιο πλαίσιο. Όταν η Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ γράφει: «Έκλαιγα γιατί περίμενα ένα

μωρό πολύ ανάπηρο για να ζήσει, και για να ανακουφίσουν την οδύνη μου μου πρότειναν να το ρίξω!» η αγωνία της αξίζει να προσεχθεί από όλες τις ομάδες περιγεννητικής φροντίδας.

Εκτός από τη μαρτυρία του θάρρους και του αλτρουισμού που μας προσφέρει, **το βιβλίο αυτό διαψεύδει κατάφωρα τη σύγχρονη υλιστική στάση που εξαντικειμενοποιεί τον αγέννητο άνθρωπο και αναζητεί κάποιο απτό τάχα σημείο απ' το οποίο και έπειτα το έμβρυο θα γινόταν «ανθρώπινο» ον**. Σε πείσμα αυτών των επιστημονικών θέσεων κύρους ακούγονται τακτικά οι φωνές που θέλουν να υποδείξουν τη στιγμή κατά την οποία εμφανίζεται η ανθρώπινη υπόσταση εκείνου που ακόμη δεν έχει γεννηθεί: «γίνεται άνθρωπος μετά τη δέκατη τέταρτη μέρα», αναφωνούν οι μεν! «Καλύτερα να περιμένουμε την τριακοστή ένατη!» απαντούν οι δε. Και άλλοι προχωρούν ακόμη πιο πέρα, περιμένοντας να γεννηθεί το παιδί ή μάλλον να γεννηθεί σε καλή και αποδεκτή κατάσταση. Η καρικατούρα αυτής της υλιστικής παρέκκλισης μας προέκυψε από την άποψη του Πήτερ Σίνγκερ, του Αυστραλού εκείνου πανεπιστημιακού ο οποίος γράφει κάπου: «Αν συγκρίνουμε τίμια το βόδι, το γουρούνι και το κοτόπουλο με το έμβρυο, με κριτήρια όπως η αυτονομία, η ευχαρίστηση και ο πόνος, ε, λοιπόν αυτά τα ζώα είναι πολύ πιο μπροστά από το έμβρυο σε οποιοδήποτε στάδιο της κύησης κι αν βρίσκεται, αφού ακόμη κι ένα ψάρι εκδηλώνει περισσότερα σημεία αυτοσυνειδησίας από ένα έμβρυο μικρότερο των τριών μηνών». Πόση αφέλεια! Ο ανατρεπτικός λόγος της Ιζαμπέλ ντε Μεζεράκ μας θυμίζει ότι **δεν είναι δυνατόν να υποβιβάσουμε το ανθρώπινο έμβρυο στη βιολογική του σημασία**. Αν θέλουμε να πούμε την αλήθεια, **δεν είναι απλά έμβρυο**. Είναι «ένα έμβρυο μέσα στην κοιλιά της μητέρας του», και αυτό ακριβώς σημαίνει η μικρή φρασούλα «περιμένω παιδί», φράση τόσο κοινότοπη, της οποίας μας ξεφεύγει το βάθος.

Συγκρίνοντας το διανοητικό συντελεστή του ανθρώπινου εμβρύου με εκείνο των θηλαστικών, ο Σίνγκερ πολύ απλά ξέχασε ότι την ανθρώπινη ιδιότητα δε θα τη συναντούσε μέσα στη φύση.

Ανεξαρτήτως όμως της παγκόσμιας ανθρωπολογικής της διάστασης, αν τη δούμε με τα πολύ μοναδικά χαρακτηριστικά της, η μητρική διαδρομή που αναπαράγεται εδώ δε θα παραλείψει να ξυπνήσει τη συνείδηση των γενετιστών και των μαιευτήρων αναφορικά με τα ηθικά ερωτήματα. Πώς είναι δυνατόν να μη διακρίνουμε ότι αυτή η μητρική πορεία καθιστά προβληματική τη σκέψη που αυθόρμητα κάνουμε, σχετικά με τη συμπαράσταση σ' αυτές τις δραματικές καταστάσεις; Χωρίς αμφιβολία, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, όταν μια προγεννητική έρευνα διαγνώσει σοβαρή ανωμαλία, αναπηρία ή θανάσιμη ασθένεια, ο ρόλος του γιατρού είναι να συνοδεύσει το ζευγάρι στη δύσκολη απόφαση της ευθανασίας του εμβρύου. Ο

κίνδυνος όμως προέρχεται ακριβώς από το γεγονός ότι στις περισσότερες σοβαρές εμβρυϊκές παθήσεις, η διακοπή της κύησης παρουσιάζεται ως η πιο πρόσφορη λύση. Διότι, καθώς ο τρόπος αυτός με τον οποίο γίνεται αντιληπτή η συμπαράσταση στους γονείς γίνεται όλο και πιο συνήθης, κατέληξε να καθιερωθεί. **Μας οδηγεί ύπουλα στο να χάσουμε από το οπτικό μας πεδίο τις ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες θα ήταν δυνατόν να αποφύγουμε τον τραυματισμό μιας άμβλωσης και να συνοδεύσουμε το ζευγάρι μέχρι το τέλος της εγκυμοσύνης, κινητοποιώντας και μια ομάδα ειδικών στην παρηγορητική φροντίδα.**

Το τέλος του βιβλίου που διηγείται τη συγκινητική ομορφιά αυτής της παρηγορητικής συμπόρευσης θα αποκαλύψει στον αναγνώστη πόσο λίγη σχέση έχει ο ερχομός ενός ανθρώπου στον κόσμο με τον ερχομό άλλων ζώων. Το ζώο δεν «έρχεται στον κόσμο». Το παιδί που εγκαταλείπεται στο δάσος και το μεγαλώνουν οι λύκοι δεν «έρχεται στον κόσμο». Είναι εγκαταλειμμένο μέσα στη φύση, είναι παιδί σίγουρα, αλλά είναι παιδί-λύκος• στην πραγματικότητα δεν ήρθε στον κόσμο. Έρχεται στον κόσμο, στην ουσία σημαίνει ότι το υποδέχονται ανθρώπινα χέρια. Είτε έρθει χωρίς ζωή είτε πεθάνει στη γέννα, ή λίγο μετά, το παιδί «ήρθε στον κόσμο» επειδή λίκνισαν το σώμα του, το πήραν αγκαλιά, κάποια χείλη άγγιξαν το δέρμα του και το χάιδεψαν ανθρώπινα δάχτυλα.

Όταν σε κάποιες περιπτώσεις αποδεικνύεται ότι είναι δυνατόν η γυναίκα να φέρει στον κόσμο ένα ζωντανό παιδί, όσο μικρή διάρκεια κι αν έχει η ζωή του, τότε η ιατρική ομάδα πρέπει να είναι σε θέση να προσκαλέσει κι αυτή και το σύντροφό της στην εναλλακτική αυτή λύση αντί της άμβλωσης. Πρόκειται για μια άλλης μορφής συμπαράσταση, χωρίς μανιώδεις θεραπευτικές προσπάθειες, όπως γίνεται ήδη και με την παρηγορητική φροντίδα στους ενηλίκους. Είναι παραπάνω από βέβαιο ότι αυτή η διαφορετική υποδοχή δε θα εξαφανίσει το μέγεθος της λύπης που προκαλεί ο θάνατος ενός παιδιού. Όπως όμως μαρτυρούν οι σελίδες που ακολουθούν, η υποδοχή ενός ζωντανού παιδιού μπορεί κάποτε να διανθίσει αυτές τις στιγμές του ψυχικού πόνου με στιγμές χαράς, κάτι που ποτέ δε θα μπορούσε να συμβεί σε μια διακοπή της εγκυμοσύνης για ιατρικούς λόγους.

Ζαν-Φρανσουά Ματέι
Καθηγητής της Γενετικής